

[Morten Larsen.]

ikke-faglærte til at hente sig den viden, der er nødvendig, for at han kan indtage sin ofte krævende plads, hvor den så end må findes i produktionen.

Hvad der her er fremført om den ikke-faglærtes vilkår og muligheder fremover, kan i nogen grad på samme måde fremføres med hensyn til loven om beskæftigelse og uddannelse af unge. Problemerne er og vil fremover være nogenlunde de samme, men der er den afgørende forskel, at problemerne sætter stærkere ind i den helt unge alder.

Vi kender den unge ikke-faglærte af i dag. Vi møder ham oftest i byerne. Han er måske arbejdsdreng på en fabrik, eller han træder budcyklen med en energi, skabt af det specielle svajerhumør; han arbejder måske for en løn, der ligger et sted mellem noget og ingenting, og man kan måske sige, at den unge piges vilkår næppe er bedre. De er børn af krigen og efterkrigstiden og har ofte tilpasningsvanskeligheder skabt af dårlige boligforhold og ofte skiftende arbejdspladser. Vanskelighederne kan være store i de helt unge år, men de forstærkes, når de unge skal tilpasse sig de voksnes vilkår som ikke-faglærte. Skolen gav dem måske ikke for meget, måske havde de også selv svært ved at tage imod. Der er ingen tid blevet til at holde disse kundskaber ved lige, for slet ikke at tale om at udvide dem i årene fra 14 til 21. Deres kammerater, der gik i lære, blev anderledes holdt til blyant og papir gennem det daglige arbejde, fulgt op af teknisk skole m. v. Har vi lav beskæftigelse, vil det ofte være denne kategori af unge ikke-faglærte, der må undvære arbejde. Har vi en høj beskæftigelse, vil disse unge let blive blandt de sidste procent, der er vanskelige at få med ind i produktionen. For de unges skyld og for samfundets skyld må det være rimeligt, at vi søger at skabe en ændring i disse forhold, søger at skabe et led mellem folkeskolen og arbejdspladsen. De unge, der her er tale om, har i forhold til mange af deres kammerater et sådant skole- og kursusled til gode. I troen på, at disse unge vil tage imod og selv også har fordel deraf, må vi give dem vilkår med mulighed for supplerende oplysning, tilpasset arbejdspladsernes

krav, samtidig med at en udvikling på almenmenneskeligt grundlag ikke forsømmes.

Angående forslaget om ændring i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring skal jeg kun sige, at vi anser det for at være en naturlig konsekvens af det førnævnte lovforslag.

På det radikale venstres vegne kan jeg tilsige uforbeholden tilslutning til de principielle linjer i de her nævnte lovforslag. Vi formoder, at der i et udvalg bliver lejlighed til at se nærmere på visse enkeltheder.

Gøting: Jeg kan med hensyn til forslag til lov om erhvervs-mæssig uddannelse af ikke-faglærte arbejdere tilsige mit partis velvillige medvirken. Jeg er tilbøjelig til at tro, at det er på høje tid, der bliver iværksat alvorlige bestræbelser for at gøre den store gruppe ikke-faglærte arbejdere skikket til at gå ind under den nye tids vilkår. Med den nye tid mener jeg ikke bare overgangen fra håndværksmæssig organisations- og arbejdsform til den industrielle produktionsform, men også overgangen til det nye markedsområde, hvor vi må gøre os klart, at vi skal leve af kvalitet i produktionen i langt højere grad end af kvantitetet.

Det er rigtigt, når den højtærede arbejdsminister siger, at ikke-faglærte arbejdere nu i udstrakt grad placeres ved store og kostbare maskiner og deltager i vanskelige og komplicerede produktionsprocesser. Det er derfor også af samfundsmæssig vital betydning, at disse mennesker har mulighed for at få en uddannelse, der kvalificerer dem til deres job og faktisk til en vis grad gør dem faglærte, gør dem til moderne specialarbejdere. Jeg tror, at det trinvis sammensatte kursussystem er rigtigt, netop fordi det muliggør, at der skabes afrundede og afsluttede kursus inden for de mange forskellige felter.

Hvad angår den indvending, som er rejst fra Købstadforeningen og De samvirkende Sognerådsforeninger vedrørende refusionsbestemmelsen, vil jeg mene, at der ikke bør tages så meget hensyn dertil. Måske kan udvalget finde frem til et system, der fordeler de 15 pct. mere ligeligt, men der kan ikke herske tvivl om, at kommunerne må deltage i den finansielle side af opgavens